

MEDIARECHT

AAK20147592

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

Bijna veertig jaar geleden kwam de Wet op het openbaar bibliotheekwerk van 1975 tot stand, die ruim tien jaar heeft gegolden. Daarna werden de bepalingen overgeheveld naar de Welzijnswet 1987, die zou worden vervangen door de Wet op het specifiek cultuurbeleid van 1994. Het ziet ernaar uit dat er binnenkort weer een afzonderlijke wet voor openbare bibliotheken zal komen, die zal heten de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Op 10 juni 2014 nam de Tweede Kamer het daartoe strekkende wetsvoorstel aan. Het doel is de samenwerking tussen openbare bibliotheken te versterken en bestaande regels aan te passen aan het toegenomen digitale gebruik van publicaties (*Kamerstukken II* 2013/14, 33846 en *Handelingen II* 15 mei, 3 juni en 10 juni 2014).

De Mediawet onderging een grotendeels technische wijziging. In de loop van 2013 waren drie wetsvoorstellen aangenomen, die betrekking hadden op de verspreiding van programmakanalen, de organisatie van de landelijke publieke omroep en de financiering van de landelijke en regionale publieke omroep (AAK20147441). Bij deze drieledige operatie zijn fouten gemaakt die moesten worden gerepareerd. Dat is gebeurd met een wet van 14 juni 2014, die in het Staatsblad zeven pagina's omvat. In beide Kamers was het voorstel een hamerstuk. De datum van inwerkingtreding is voor de meeste bepalingen vastgesteld op 1 juli 2014 (*Kamerstukken II* 2013/14, 33923, *Handelingen II* 21 mei 2014, *Handelingen I* 10 juni 2014 en *Stb.* 2014, 214 en 215).

Het Tweede Kamerlid Elias (VVD) stelde schriftelijke vragen over het bericht dat de NOS de televisierechten op samenvattingen van het eredivisievoetbal voor de komende drie jaar heeft verworven. De NOS bleek niet bereid de inhoud van haar winnende bod bekend te maken, waarna Elias zich afvroeg of een adequate besteding van belastinggeld heeft plaats gevonden. Was misschien sprake van een marktverstoring ten opzichte van commerciële gegadigden? Uit de antwoorden van staatssecretaris Dekker van OCW d.d. 4 juli 2014 blijkt dat de NOS tot geheimhouding verplicht is als gevolg van een contractuele afspraak met de verkopende partij Eredivisie Media&Marketing (EMM). Hoewel de staatssecretaris er begrip voor heeft dat EMM geheimhouding eist, vindt hij het gebrek aan transparantie bezwaarlijk. Hij heeft toegezegd de informatie bij de NOS op te vragen en de mediawoordvoerders van de Tweede Kamer vertrouwelijk te informeren (*Aanhangsel II* 2013/14, 2481 en 2482).

Rechtspraak

Het Hof van Justitie van de EU deed een belangwekkende uitspraak over de verantwoordelijkheid van zoekmachines. Een inwoner van Spanje, de heer Costeja González, achtte het onrechtmatig dat de zoekmachine van Google na het intikken van zijn naam een koppeling legde naar twee oude krantenberichten over een gedwongen verkoop van zijn bezit. Mensen konden daardoor de indruk krijgen dat hij niet kredietwaardig was. De Spaanse zusterinstelling van het Nederlandse College bescherming persoonsgegevens had besloten dat de uitgever van de krant niet verplicht was zijn digitale archief te wijzigen. Wel zou Google maatregelen moeten nemen om de berichten niet langer als zoekresultaat te laten verschijnen. Na prejudiciële vragen van de nationale rechter heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat een dergelijke beslissing verenigbaar is met de EU-richtlijn bescherming persoonsgegevens en het Handvest van de grondrechten van de EU. Belangrijke punten zijn: de betrokkene heeft een gemotiveerd verzoek aan Google gericht, de informatie in de zoekresultaten was niet meer ter zake dienend en de betrokkene speelt geen rol in het openbare leven, zoals bijvoorbeeld een politicus (HvJ EU 13 mei 2014, C-131/12, *Google Spain SL en Google Inc.*).

Meer dan achttien jaar geleden vond in Amsterdam een doorzoeking plaats in het kantoor van het krakersblad *Ravage*. Het OM was op zoek naar de originele brief die het 'Earth Liberation Front' aan de redactie zou hebben gestuurd om de verantwoordelijkheid op te eisen voor drie bomaanslagen in Arnhem. Over de rechtmatigheid van de doorzoeking is lang geprocedeerd, waarbij de Hoge Raad twee keer een uitspraak deed: eerst op 2 september 2005 (*Ars Aequi Katern* 97, p. 5389, [AAK20055389](#)) en vervolgens op 18 september 2009 (*Ars Aequi Katern* 113, p. 6351, [AAK20096351](#)). In het laatstgenoemde arrest kreeg de uitgever van *Ravage*, de stichting *Ostade Blade*, alsnog ongelijk. De uitgever heeft ten slotte bij het EHRM een klacht ingediend, onder meer stellende dat Nederland artikel 10 EVRM zou hebben geschonden. Het EHRM besloot de klacht niet ontvankelijk te verklaren, waarbij interessant is dat het Hof het recht op bronbescherming niet van toepassing acht. De reden is dat de schrijvers van de claimbrief niet het oogmerk hadden het publiek te informeren over een misstand, maar de aandacht op zich wilden vestigen zonder het risico te lopen van een strafrechtelijke veroordeling (EHRM 27 mei 2014, appl. 8406/06, *Stichting Ostade Blade t. Nederland*).

Binnen Nederland oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over een dubbele boete aan de TROS wegens overtreding van het reclameverbod en het verbod om dienstbaar te zijn aan het maken van winst door derden. De overtreden bepalingen zijn de artikelen 2.89 en 2.141 van de Mediawet. De boetes die het Commissariaat voor de Media oplegde, zijn op zichzelf in overeenstemming met artikel 5:8 Awb, maar er was in dit geval een grote samenhang tussen de aan beide overtredingen ten grondslag gelegde motiveringen. Om die reden had een van de twee boetes aanzienlijk

lager moeten worden vastgesteld (ABRvS 9 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2493, *TROS t. Commissariaat voor de Media*).

Ten slotte zijn nog twee uitspraken te signaleren waarin het recht op privacy van minderjarigen moest worden afgewogen tegen de persvrijheid. In de eerste zaak ging het om filmopnamen op een school waar een leerling ernstig gepest zou zijn, in de tweede zaak om een foto van prinses Amalia tijdens een hockeywedstrijd. Beide keren viel de balans uit ten gunste van het recht op privacy (Vzr. Rb. Midden-Nederland, locatie Lelystad, 16 mei 2014, ECLI:NL:RBMNE:2014:1940, *Einstein Lyceum e.a. t. RTL Nederland e.a.* en Rb. Amsterdam 30 juni 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:3806, *Gemachtigde van Koning Willem-Alexander e.a. t. Sanoma Media Netherlands e.a.*).

Literatuur

- Elisabeth Pietermaat, Sjoerd van den Ende, Leo Mensink, Peter Eijssvoogel, Anne van Heijst, Luurt Wildeboer, Arjan Kleinhout, Aline Klingenberg, Mireille van Eechoud & Wouter Hins, 'Bijdragen aan themanummer Wetsvoorstel Open Overheid', *Mediaforum* 2014-4, p. 86-113;
- Suzanne Poppelaars, *Het recht op bronbescherming: hoe verder na Voskuil en Sanoma?*, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2014, ISBN 978-90-6750-056-2 (74 p.);
- Commissariaat voor de Media, *Jaarverslag 2013*, Hilversum: Commissariaat voor de Media 2014, te downloaden via www.cvdm.nl (60 p);
- Thomas Gibbons, 'Press regulation in the United Kingdom. The struggle to implement the Leveson Report', *Mediaforum* 2014-5, p. 134-137;
- Aernout Nieuwenhuis, 'Vrijheid van meningsuiting en onwaarheden', *Mediaforum* 2014-6, p. 158-164;
- Gerard Schuijt, *Mijn Mediarecht 1984-2014. Deel 1. Het vrije woord als melodie*, Amsterdam: deLex 2014, ISBN 978-90-8692-047-1 (330 p.);
- Gerard Schuijt, *Mijn Mediarecht 1984-2014. Deel 2. De noten op mijn zang*, Amsterdam: deLex 2014, ISBN 978-90-8692-049-5 (359 p.).